

Η απαίσια γλώσσα του δίκαιου Φαρισαίου (Άγιος Βασίλειος Σελευκείας)

/ [Πεμπτουσία](#)

Πολλά πάθη περιστοιχίζουν τη ψυχή· η υπερηφάνεια όμως είναι η κορυφή των αμαρτημάτων, που πολεμά τον Θεό, αγνοεί τη φυσική κατάσταση και είναι δαιμονική αρρώστια. Έτσι ανωφελής γίνεται ο δρόμος της αρετής. Ακόμα και αν έχεις όλες τις αρετές θα σβήσει τη λαμπρότητά τους η έπαρση όταν τις πλησιάσει.

Καμιά ωφέλεια από τη νηστεία που συνδυάζεται με υπερηφάνεια· είναι περιττή η παρθενία που μολύνεται με το πάθος της υπερηφάνειας. Αποστρέφεται ο Θεός τη δικαιοσύνη που υπηρετεί την αλαζονεία. Μισεί τις καλές πράξεις που συνοδεύονται από αυτό το πάθος της ψυχής. Τί παράξενο κακό, που μολύνει την απόκτηση των αγαθών! Τί νόσημα, που αποξενώνει από την ουράνια φιλανθρωπία! Διότι εκείνους που αμαρτάνουν, ο Δημιουργός ή τους ελεεί όταν μετανοούν, ή τους τιμωρεί όταν παραμένουν στα πταίσματά τους. Μόνον δε στους υπερήφανους αντιτάσσεται, θεωρώντάς τους εχθρούς, και όχι δούλους. Γι' αυτό ο Χριστός επίμονα νουθέτησε τους Αποστόλους να μείνουν μακριά από αυτό το πάθος. «Όταν πάντα ποιήσετε, λέγετε, ότι αχρείοι δούλοι εσμέν», λαμπρύνοντας τους κόπους τους με την ομορφιά της ταπεινοφροσύνης. Διότι μόνον η ταπεινοφροσύνη είναι αντίπαλος της υπερηφάνειας. Η υπερηφάνεια την στολισμένη με αρετές ψυχή την έκανε άσχημη. Μόνη δε η ταπεινοφροσύνη υπερασπίζουσα τους αμαρτωλούς, τους αναδεικνύει νικητές. Μάθε δε αυτή την αλήθεια από την παραβολή του Κυρίου.

«Δύο άνδρες, ανέβηκαν στο ναό για να προσευχηθούν, ο ένας Φαρισαίος και ο άλλος Τελώνης». Αναφέροντας τα πρόσωπα θεραπεύει τα πάθη. Διότι ο ένας είναι της αρετής, ο δε άλλος της κακίας συνεργάτης. Και συγκρίνει τα σπουδαιότερα της ζωής τους. Με τον λόγο χαρακτηρίζει τον δίκαιο ως υπερήφανο, και τον αμαρτωλό ως ταπεινόφρονα. Με αυτό τον τρόπο αφού χαθούν παραδόξως οι ελπίδες για τη νίκη του υπερήφανου, να κηρύξουν στους ανθρώπους την αποφυγή του πάθους.

Ο Φαρισαίος ήταν δάσκαλος της αρετής, εξηγητής του νόμου, διάδοχος του λόγου και της θέσεως του Μωϋσέως. Του Τελώνη το επάγγελμα κατηγορούσε τη ζωή του· ήταν φοροεισπράκτορας. Χρησιμοποιούσε ως πλεονέκτης την εξουσία του, άρπαζε με αδικίες, λήστευε χρησιμοποιώντας ως όπλο τους νόμους, και παραμόνευε να πάρει με βία απ' όλους τα χρήματα. Το επάγγελμα του Τελώνη,

δηλαδή, έστρεψε τα χέρια των άπληστων σε κάθε κατεύθυνση. Η είσπραξη των φόρων προκαλούσε τα δάκρυα, θησαυρός της ήταν οι συμφορές. Γεμάτος από τέτοια πάθη κακίας ο Τελώνης βρίσκεται στο ναό.

Ο δε Φαρισαίος βρίσκεται έχοντας τον θησαυρό των παλαιών του αρετών. Τί κάνει λοιπόν ο Φαρισαίος; Αφού στάθηκε, προσευχόταν, βλέποντας κατά πρόσωπο το Θεό, προσδοκώντας ότι σε λίγο θα αρπαζόταν στα σύννεφα για να συνομιλεί μαζί του στους ουραμούς.

«Σε ευχαριστώ, λέει, διότι δεν είμαι όπως οι υπόλοιποι άνθρωποι». Καλή είναι η αρχή της ευχαριστίας του. Μετά γίνεται κατήγορος του κόσμου, δικαστής, απαγγέλλοντας θανατική καταδίκη εναντίον όλων. «Δεν είμαι όπως οι υπόλοιποι». Τί απαίσια γλώσσα! Θεωρούσε τον εαυτόν του το παν και όλους τους άλλους κάποιο μικρό υπόλοιπο. «Σ' ευχαριστώ διότι δεν είμαι όπως οι υπόλοιποι». Μπήκε στο ναό περιφρονώντας τον Θεό. Δεν έχεις άλλον δίκαιο επί της γης. Μόνον εγώ είμαι για σένα θησαυροφυλάκιο αρετής. Θα ήταν έρημη από δικαιοσύνη η γη, εάν εγώ δεν την πατούσα. «Δεν είμαι, όπως οι άλλοι, ούτε όπως αυτός ο Τελώνης». Το πάθος του, του έδωσε ως αφορμή και τον παρευρισκόμενο.

Και ούτε αυτόν που ήλθε να προσευχηθεί άφησε ελεύθερο απ' την κατηγορία η υπερηφάνεια. Ο Φαρισαίος ήλθε σαν κριτής, αντί ικέτης, με σκοπό να δικάσει μαζί με τον Θεό τον Τελώνη, ο οποίος δήθεν με την παρουσία του μολύνει την ευχαριστία του· τον οποίον δεν ήθελα να βλέπω για να θυμηθώ. «Νηστεύω δύο φορές την εβδομάδα» για να περιορίσω την απόκτηση πολλών αγαθών. «Δίδω το εν δέκατον όλων των κερδών μου». Ως χρεώστη θυμάται τον Θεό για το καθήκον του. Νίκησα με έργα τα προστάγματά σου που έδωσε ο Μωϋσής, ξεπέρασα τον νόμο σου με τα κατορθώματα. Με τις δικές μου δωρεές είναι πλουσιότερος ο ναός. Αυτός λοιπόν ήταν ο Φαρισαίος καυχόμενος με την ανάμνηση των αρετών.

[Συνεχίζεται]